

Spanning op de kunstmarkt

Het is kommer en kwel op de hedendaagse kunstmarkt voor kleine en middelgrote galeries, schrijft Olav Velthuis in het openingsartikel van deze *Boekman*. Hij spreekt van een paradox. Enerzijds worden kunstwerken tegen topprijzen verhandeld, anderzijds houden kleinere galeries met moeite het hoofd boven water.

Bij velen ging daarom eind januari de kurk van de fles: de KunstKoopregeling van het Mondriaan Fonds blijft bestaan! ABN AMRO trok zich in de zomer van 2019 terug als financieringspartner, maar kredietverstrekker Santander Consumer Finance Benelux neemt het stokje over.

De regeling is van groot belang voor kunstenaars, kopers én galeries, vertelt Christian Ouwens, galeriehouder en voorzitter van de Nederlandse Galerie Associatie. Aan ondernemen binnen een nichemarkt zoals die van beeldende kunst kleven onvermijdelijk risico's. Net als veel andere stakeholders in deze *Boekman* benadrukt Ouwens het belang van samenwerking tussen galeries. Samenwerking leidt onder andere tot een gedifferentieerd aanbod: 'Precies wat de beurzen ook doen, maar dan veel goedkoper!'

De kracht van de kunstbeurzen is dat ze het publiek een overzicht bieden van wat er te koop is, aldus Velthuis. Maar de deelnamekosten zijn voor veel kleine en middelgrote galeries nauwelijks op te brengen. Veel galeries halen er echter meer dan de helft van hun omzet. Als kleinere galeries verdwijnen, zo betoogt Velthuis, wordt het ecosysteem van de beeldende kunsten verstoord. Zijn suggesties om de spanning op de kunstmarkt te doen afnemen, lopen uiteen van een subsidiesysteem voor kleine en middelgrote galeries op beurzen tot een transfersysteem zoals in het betaald voetbal. *Boekman* inventariseert hoe diverse betrokkenen hierover denken.

Aan het woord komen onder andere enkele Nederlandse hedendaagse beeldende kunstgaleries, galeries die zich op andere kunst richten en directeur van AkzoNobel Art Foundation Hester Alberdingk Thijm. Volgens haar hoeven we niet te vrezen dat het lagere en middensegment binnen het galeriewezen zullen omvallen. Ze zijn volgens haar onmisbaar op grote kunstbeurzen omdat ze nieuwe namen laten zien. Maxime van Haeren onderzoekt in haar bijdrage wat de rol van het online domein voor de kunstmarkt is. Biedt dit nieuwe mogelijkheden of is de fysieke ervaring van kunst doorslaggevend? Axel Lemmens en Pieter Sanders willen met de oprichting van een kunstfonds voor galeries de Nederlandse hedendaagse kunst op hetzelfde niveau brengen als Dutch Design. Ook de Nederlandse Galerie Associatie biedt sinds 2019 in samenwerking met Cultuur+Ondernemen de GalerieLening voor galeries die willen investeren in hun bedrijfsvoering.

Domeniek Ruyters ziet in zijn epiloog de excessen op de kunstmarkt als een gevolg van de kapitaalvlucht van de bank richting de kunst. Wil de balans op de kunstmarkt terugkeren, dan moet er eerst iets aan de economie op wereldschaal veranderen. Tegelijkertijd constateert hij dat de kunstmarkt uit meer bestaat dan 'door winst geobsedeerde galeries en verzamelaars'. De dynamiek van de kunstmarkt is nog lang niet ten einde, besluit hij optimistisch. ●

Met ingang van dit nummer heeft *Boekman* twee vaste columns: voortaan levert ook Rachid Benhammou, cultureel ondernemer, publicist en freelance journalist een bijdrage, naast die vanuit de Akademie van Kunsten.